

SRBI PROTIV SRPKINJA I OBRUUTO

Pre nekoliko nedelja vracajuci se s posla naletih na ulazu u zgradi u kojoj stanujem moje nove komsije. Upravo u tom trenutku su unosili neki ormar. On visok i snazan sa jedne strane, a ona mala i sitna, jedva 40 kilograma u njoj, drzi onaj ormar na drugoj strani. Vidim da je malo nervozna, al' pripisah to selidbenom stresu. Po dobrom starom srpskom obicaju posle kurtoaznog pozdrava ponudih se da im pomognem, sto oni uljudno, svojstveno Svajcarcima odbise, zahvaljujuci mi se nekoliko puta. Nju sam poznavao. Pre dve tri godine smo bili zajedno na nekoj proslavi, te smo se tu i upoznali. Njen sin je isao u skolu sa mojom kcerkom. Oboje su Svajcarci. „Dobili smo nove komsije“, saopstih mojoj supruzi. „Njen sin ide u skolu sa nasom Marinom“, dodadoh. Narednih dana onako u prolazu sretoh njega nekoliko puta. Razmenismo par reci. Oni koji zive u Svajcarskoj znaju da sa njima nema mnogo druzenja. Sve se to svede na nekoliko reci tipa „dobar dan, kako ste, lepo vreme danas“ i tako godinama. Da vas neko pozove u svoju kucu ili stan na kafu i pice ili neko vece druzenje je izuzetna retkost. Pomirite se sa tim i zivite tako, jer drugacije nije moguće. Oni to ovde zovu integracija, tj. stranci rade sve isto sto i Svajcarci – prevedeno na srpski.

Uskoro se desi u skoli neka decija manifestacija. Dok supruga i ja caskamo na ulazu u skolsku salu, prilazi nam nasa nova komsinica. „Kako Vam se svidja kod nas u zgradi?“, upitah je, kako bih nastavio razgovor posle vec pomenutog uctivog pozdrava i konstatacije da je vreme lepo, ali hladno. „A, ja ne zivim kod Vas u zgradi. Moj muz i ja smo se razveli, tako da se on samo doselio kod Vas, a ja sam ostala na staroj adresi“, odgovori mi ona. Meni se u tom trenutku ponovo vrati ona slika njih dvoje kako vuku onaj ormar iz auta. Nije mi jasno. Oni se razveli i ona njemu svojski pomaze pri preseljavanju. E, pomislih, tako se razvode Svajcarci. A onda se setih mojih klijenata, nasih Srpkinja i Srba i njihovih razvoda. Kako se to kod nas radi? E, kod nas razvod braka je rat. I to onaj pravi rat, sa puno patnje, borbe, pa i krvi. Kod nas se supruznicima, koji su se do skora neizmerno voleli, iznenada pretvaraju u strasne krvolocene zivotinje. Zrtvu, tj. onog drugog treba dokrajčiti. A tuzbe izgledaju grozno. Pored stvari vezanih za medjusobno neslaganje, prosto se utrkuju ko ce izneti vise prljavog vesa pred sudiju....

Vujo i Milica

(imena su izmislejna)

U dubokom secanju mi je jedan od takvih slucajeva. Vujo je covek invalid, operisao prostatu i ko zna sta jos. Pati od raznih bolesti, medju kojima i paranoja. Dobija invalidsku penziju, vec je usao u sedmu deceniju zivota. Bistar covek, zna da bude i zanimljiv, pa i duhovit. Cak se nasali i na svoj racun i svoju muku. Zenio se jadan tri puta. Prva zena mu veli bila dobra, al nekako nije islo, te se razvedose. Druga zena, mnogo mladaja bjese od njega. Volio je kaze mlade zene. Onako visok i neznog lica, na radu i boravku u Svajcarskoj, imao je uspeha kod zena – pohvali mi se jednom. Dok je on provodio sate na poslu, zena se spandja sa njegovim tada vec 19. godisnjim sinom iz prvog braka. U zelji da zenu jednom iznenadi, vrati se kuci nesto ranije s posla. Jedva ubedio sefa da gaпусти. I zaista je iznenadi u krevetu sa njegovim sinom. Ustvari iznenadjenje je bilo obostrano...

Dugo godina nakon toga Vujo se nije usudjivao na vezu. Bilo je kaze mnogo njih, al nista ozbiljno. Krenu i bolest da ga hvata. Operacija prostate, depresija, bolovi...I bas u takvom stanju, muskarac treba zenu, koja ce mu podariti ljubav i negu. I bas tada, Vujo naleti na Milicu. Milica je medicinska sestra iz njegovog mesta. Upoznavaju se preko prijatelja. Ona je takodje zena u zrelijim godinama. Jedan neuspeli brak je iza nje. Pada ljubav na prvi pogled. Krecu pisama ka Cirihi. „Jedini moj, svakog dana sanjam samo tebe. Ne mogu vise da izdrzim. Hocu da budemo zajedno. Hocu da me miluje tvoja ruka“, citira mi Vuja njene reci iz brojnih pisama. Bolescu skrhani Vuja podleze izlivima ljubavi i zeni se po treci put. „Nasao sam zenu svog zivota“, pomisli. „Nikada nije kasno. Iako sam sezdesetu vec preturio iza sebe, iako nemam prostatu i patim od depresije, desila se ljubav“, ubedjivao je Vuja sebe i tako odgovarao na pitanja koje je sam sebi sumnjicavo postavljao.

Milica ubrzo dolazi u Svajcarsku. Uz pomoc Vuje i nasih ljudi Milica nalazi posao. Vuja ubrzo dobija zaostali deo penzije. „Puno para, posle dvogodisnje bede i sirotinje“, prica mi. Odluci da kupi stan u rodnom mestu. Sa prodavcem se dogovori za kaparu, a ostatak iz dva dela. I bas tada ponovo pada u postelju i odlazi u bolnicu. A Milica „skrhana“ Vujinom bolescu brze-bolje odlazi u Srbiju i Vujinim parama otplacuje stan do kraja i prepisuje ga na svoje ime. Prodavca ubedjuje da je Vuja tesko, daleko bilo, smrto bolestan, i da ga on licno moli i porucuje da to zavrse sto je moguće pre. Zivot tece dalje. Vuja, k'o zmija, ima sto zivota. Ponovo se oporavlja. Osiguranje trazi reviziju invalidske penzije. U strahu da ce izgubiti penziju, Vuja smislja taktiku kako da dokalemuje jos neke bolesti. Sa Milicom smislja taktiku, kako da pokaze lekarima da je i psihicki bolestan. Cita literaturu medicinsku, izucava razne strucne casopise. Doktori ko doktori nasedaju. Al' Vuja zeli da bude jos ubedljiviji. Biva strpan u bolnicu za psihicke bolesnike. Doktori ga bas i ne uzimaju za ozbiljno. Sa Milicom kuje plan za „samoubistvo“. Prilikom jednog boravka kod kuce, dogovori se sa Milicom da popije nekoliko tableta. Naravno, doza nije bila smrtonosna. Prema skovanom planu on je otisao

nazad u bolnicu, a Milica je trebala da ubrzo zatim nazove lekare i da ih „upozori“ na njegove samouбилacke namere. Vuja shtize u bolnicu, pojaca dozu i legne u krevet. Osamučen tabletama utone u san. Sledece jutro lekari ga jedva probude i u poslednjem trenutku spasu sigurne smrti. Milica nije pozvala bolnicu... »Zaboravila », kaze Vuja.

I tako je to islo sve dok Milica nije napunila 5 godina braka. To je carobna cifra. Nakon 5 godina braka viza ostaje. Doduse Milica se za sve to dobro priprema. Nekoliko puta izaziva svadju sa Vujom, a potom odlazi u policiju da ga zbog pretnji i nasilja prijavi. Dva dana po dobijanju vize „C“ (odobren boravak na pet godina), Milica napusta zajednicki stan i podnosi zahtev za razvod braka.

I tada pocinje srpsko-srpski rat u nekoliko cinova...

CIN I

Kada je Vujo dovoljno oblacen kod svajcarske policije i socijalne sluzbe, kod organizacija za zastitu ugrozenih zena, Milica podnosi tuzbu za razvod braka u Srbiji. Ceni, tamo ce to sve ici mnogo brze, malo je to mesto, svi se poznaju, a Vuju vec podobro znaju, jer se on ne razvodi prvi put. Racuna pri tome da ce dobiti i stan, jer Boze moj, stan glasi na njeno ime. A izbeci ce se i podela njene penzione kase. Vujinu su vec podelili, prilikom njegovog penzionisanja.

Ni Vujo nije naivan. Preduhitruje Milicu i podnosi tuzbu za razvod braka u Svajcarskoj i trazi da ga Milica posle razvoda izdrzava, imajući u vidu da je njegova penzija mala, a da Milica radi. Racuna da ce ovde dobiti i polovinu njene penzione kase, kao i stan u Srbiji.

CIN II

Vujo krece u borbu protiv Milice i na drugom frontu, tj. pred sudom u Srbiji. Angazuje jednog advokata, koji mu uzima dosta novaca, i obecava da ce dobiti i stan i izdrzavanje i naravno pola Milicine penzione kase. Milica angazuje advokata u Svajcarskoj, kako bi parirala Vujinoj tuzbi. Po nagovoru advokata u Srbiji Vuja tuzuje Milicu za krivotvorstvo kupoprodajnog ugovora za stan, a ona njega za obijanje stana i promenu brava na ulaznim vratima, bez njenog znanja. Advokati trljaju ruke.

Za proces u Svajcarskoj oboje se maksimalno naoruzavaju. Milica u svojoj tuzbi iznosi sve on sto se za pet godina zajednickog zivota sa Vujom desilo, pri tome navodi kako je on teski psihicki bolesnik (podsecanja radi da bi Vujo dobio invalidsku penziju njih dvoje su zajedno radili na planu za obmanu lekara), kako je seksualno maltretira (iako je Vujo operisao prostatu), kako ju je fizicki napadao i pretio itd., itd.

Vuja cacka po Milicinoj prosloti i nalazi njen lekarski dosije. Sve detalje iz dosijea Vujo koristi u optuznici sa namerom da prikaze kako je Milica pishicki bolesna i kako je ona ustvari njega maltretirala. U svemu tome on je zrtva.

Vujo sprema plan da Milici unisti vizu. Sa svojom teorijom o braku iz koristi sa njene strane odlazi u policiju, tuzilastvo...

CIN III

Advokati u Srbiji dalje zapetljavaju situaciju, a naravno u svoju korist. Podizu se nove tuzbe, smenjuju sudije, gomilaju troskovi. Vujo je na ivici bankrota. Savetujem mu da odustane od svih sporednih tuzbi u Srbiji i da se uz dogovor sa Milicom razvedu, bilo ovde bilo dole. Milici, koja do tada nije dolazila kod mene, slucajno dolaze do ruku prevodi dokumenata koje sam ja radio za Vuju. Dolazi i ona, da i njoj uradim neke prevode za sud. U razgovoru sa njom pokusavam da otkrijem koliko je ona spremna na dogovor. Tvrdoglava kao i Vujo. Ne zeli da ga vidi.

Vujo odustaje od tuzbi u Srbiji i vodi samo proces u Cirihi. Troskovi se uvecavaju iz dana u dan. Milica, iako radi, tesko podnosi troskove.

CIN IV

Rat se nastavlja, a Vujo se zapetljava u nove probleme. Prima kod sebe u stan jednog poznanika. Socijalna sluzba mu umanjuje dodatak na invalidsku penziju, za iznos koji bi normalno dobijao na ime stanarine za iznajmljenu sobu. Vujo ustvari sobu ne naplacuje, ali propis je propis. Njegova finansijska situacija se dodatno uslozava. Socijalna sluzba uz to odlucuje i da ga kazni. Vujo skoro da nema sta da jede. Svercuje se u restoranu za radnike zeleznice. Niko ne proverava i Vujo se tako snalazi da bi preziveo. Sa suzama u ocima dolazi kod mene i nadugacko mi se jada. Milica takodje svraca, i svaki put uz prevod, onako kroz razgovor, trazi moj savet. Iako izbegavam da u sporovima savetujem obe strane, ovog puta to svesno prihvatam, jer smatram da mogu pomoci u iznalazenju resenja. Uvidjam da je i ona finansijski uzdrmana i da bi bila spremna na kompromis. Jednom prilikom je i otvoreno pitam da li bi bila spremna na dogovor sa Vujom. Ona se izvlaci na Vuju, tvrdeci da sa njim nema dogovora.

CIN V

Vujo je totalno skrhan. Uvidja da ga advokat maksimalno iskoriscava i da mu uzima i poslednji franak. Pada u ocaj. Odustaje od plana da Milici ponisti vizu, jer ga ni policija ni sud u tome ne podrzavaju. Predlagao sam mu od samog pocetka da se ne upusta u to, jer su sanse vrlo male, a i da uspe on time ne bi dobio nista, vec bi samo izgubio. Ukoliko Milica ostane u Svajcarskoj on ce od nje dobijati izvesnu sumu novaca mesecno na ime izdrzavanja.

CIN VI

Posle duzeg vremena Milica ponovo dolazi kod mene. Ovog puta za savet. Vidim da bi zelela da se proces zavrshi sto pre i da je spremna na kompromis sa Vujom. Predlazem joj da mu ponudi isplatu pola vrednosti stana, a da za uzvrat trazi da on odustane od podele njene penziona kase. Na ovu ideju sam dosao znajuci da je Vujo u teskoj materijalnoj situaciji, a da ona ipak ima neku ustedjevinu i da jako zeli taj stan da zadrzi za sebe. Zapitkuje me da li mislim da ce on to da prihvatiti. Savetujem je da proba, jer jedna strana mora da povuce potez kojim ce resiti nastalu pat poziciju i prekinuti rat. Sasvim sam siguran da ce Vujo prihvatiti njenu ponudu...

Vujo prezivljava tako sto sam odlazi u bolnicu na desetak dana. U bolnici ima stan i hranu, naravno i potrebnu negu...

CIN VII

Milica svraca kod mene i pokazuje mi presudu. Vujo je prihvatio njen predlog da mu ona isplati pola stana. Posle dve godine medjusobnog blacenja, vredjanja, povlacenja po sudovima, oni su se dogovorili. Cak i komuniciraju, kaze mi ona. Dosla da se zahvali, jer kako rece, bez mog saveta oni nikada ne bi izašli iz corsokaka u kojeg su dospeli...

Elem, slucaj Vuje i Milice je samo jedan u nizu. Postavljam se bi pitanje, zasto mi Balkanci, nismo u stanju da se skoncentrisemo na problem i da ga resimo dostojanstveno, tj. zasto moramo da pred sud iznosimo sav „prljav ves“, koji je skupljan godinama u braku. U zaru borbe, razvod braka, koji je ustvari predmet sudskog procesa, postaje sporedan, a sve drugo izbija u prvi plan.

Svi oni koji zele da se razvedu, treba da izvuku pouke iz ovog slucaja, kome sam dodao i malo satiricnog tona.

Radenko Simic